

GRADE-UP

שיעורים פרטיים. למידה, צמיחה, הצלחה.

12 שאלות אמריקאיות + 9 שאלות פתוחות

בגרות

אזרחות

אזרחות: תרגול מושגים, ידע וניתוח אירוע

שלושה חלקים בסגנון שאלון הבגרות: שאלות ידע, שאלות הסבר קצרות, וניתוח אירוע שמתרגל בדיוק את מה שנותן את הנקודות.

[לשיחה בוואטסאפ ←](#)

לא הבנת? קבע שיעור ניסיון פרטי חינם!

מורה לאזרחות עובר איתך על מבנה התשובה, זה ההבדל בין 75 ל-95.

איך לעבוד עם הקובץ

- חלק א בלי מחברת פתוחה. חלק ב בכתיבה מלאה.
- בשאלות ההסבר כתבו הגדרה ואז דוגמה. זה המבנה שמקבל ניקוד.
- בניתוח האירוע תמיד מציינים את שם המושג המדויק.

חלק א: שאלות ידע

סמנו את התשובה הנכונה. זמן מומלץ: 8 דקות.

1 כמה חברים מכהנים בכנסת?

- א. 100
ב. 110
ג. 120
ד. 150

2 מהו אחוז החסימה בבחירות לכנסת כיום?

- א. 1%
ב. 2%
ג. 3.25%
ד. 5%

3 הבחירות בישראל מוגדרות כ:

- א. אזוריות ורובניות
ב. כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות ויחסיות
ג. עקיפות ואזוריות
ד. כלליות ורובניות בלבד

4 עקרון הגבלת השלטון מתבטא בעיקר ב:

- א. הכרעת הרוב בבחירות
ב. הפרדת רשויות וביקורת שיפוטית
ג. קיום מפלגות רבות
ד. חופש העיסוק

5 חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו התקבל בשנת:

- א. 1948
 ג. 2000
 ב. 1992
 ד. 2018

6 פסקת ההגבלה קובעת כי פגיעה בזכות תהיה רק:

- א. בהחלטת ממשלה
 ג. בצו של בית משפט מחוזי
 ב. בחוק ההולם את ערכי המדינה, לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש
 ד. בהסכמת רוב חברי הכנסת

7 שיטת הממשל בישראל היא:

- א. נשיאותית
 ג. פדרלית
 ב. פרלמנטרית
 ד. חצי נשיאותית

8 תפקידה המרכזי של הרשות השופטת הוא:

- א. לחוקק חוקים
 ג. לפרש את החוק ולהכריע בסכסוכים
 ב. לבצע את מדיניות הממשלה
 ד. לנהל את משרדי הממשלה

9 זכות הבחירה מסווגת כזכות:

- א. טבעית
 ג. פוליטית
 ב. חברתית
 ד. כלכלית

10 לפי הכרזת העצמאות, המדינה תהיה מושתתת על:

- א. הפרדת רשויות בלבד
 ג. חוקה כתובה
 ב. יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונו של נביאי ישראל
 ד. שוויון כלכלי מלא

11 נשיא המדינה נבחר על ידי:

- א. הציבור בבחירות ישירות
 ג. הממשלה
 ב. הכנסת
 ד. בית המשפט העליון

12 ההבדל המרכזי בין דמוקרטיה הכרעית לדמוקרטיה הסדרית הוא:

- א. מספר המפלגות
 ג. אורך כהונת הפרלמנט
 ב. דרך קבלת ההחלטות במחלוקות עמוקות
 ד. גודל המדינה

חלק ב: שאלות הסבר

ענו בשתיים עד ארבע שורות. בכל תשובה חייבים להופיע המושג, ההסבר שלו, ודוגמה.

13 הסבירו את עקרון הכרעת הרוב, וציינו מהי המגבלה המרכזית שלו במשטר דמוקרטי.

14 מהי אחריות מיניסטריאלית? תנו דוגמה אחת.

15 מה ההבדל בין זכויות טבעיות לזכויות אזרחיות? תנו דוגמה לכל סוג.

16 מהי ביקורת שיפוטית, ומדוע היא נחשבת חלק מעקרון הגבלת השלטון?

17 ציינו שני מאפיינים של מדינת ישראל כמדינה יהודית, והסבירו אחד מהם.

18 מדוע חופש הביטוי נחשב תנאי הכרחי לקיומו של משטר דמוקרטי?

חלק ג: ניתוח אירוע

קראו את האירוע וענו על שלוש השאלות שאחריו.

עיריית מודיעים החליטה לאסור קיום הפגנות בכיכר המרכזית של העיר בימי שישי, בטענה שההפגנות פוגעות במנוחת התושבים ובפעילות העסקים באזור. קבוצת תושבים עתרה נגד ההחלטה וטענה כי מדובר בפגיעה בלתי חוקתית בזכות יסוד.

19 אילו שתי זכויות מתנגשות במקרה הזה? ציינו את שתיהן בשמן המדויק.

20 איזה עיקרון דמוקרטי עומד במרכז ההכרעה, והסבירו כיצד הוא בא לידי ביטוי כאן.

21 כיצד מבחני פסקת ההגבלה יכולים לשמש את בית המשפט בבחינת ההחלטה?

פתרונות לחלק א

1. ג. 120	2. ג. 3.25%
3. ב. שישה מאפיינים שחוזרים בכל שאלת בחירות.	4. ב. הגבלת השלטון היא מנגנונים שמונעים כוח בלתי מוגבל.
5. ג. 1992 יחד עם חוק יסוד: חופש העיסוק, המהפכה החוקתית.	6. ב. ארבעה מבחנים: בחוק, ההולם את ערכי המדינה, לתכלית ראויה, ובמידתיות.
7. ב. הממשלה נבחרת מתוך הכנסת ותלויה באמונה.	8. ג.
9. ג. זכות להשתתפות בעיצוב השלטון.	10. ב.
11. ב. לכהונה אחת בת שבע שנים.	12. ב. הסדרית מחפשת פשרה והסכמה רחבה, הכרעתית מכריעה ברוב.

תשובות מודל לחלקים ב ו-ג

אלה תשובות מודל ולא נוסח יחיד. מה שחייב להופיע: המושג בשמו, הסבר, ודוגמה.

שאלה 1

הכרעת הרוב היא הכלל שלפיו החלטות מתקבלות ברוב קולות, מפני שזו הדרך המעשית להכריע בין עמדות שונות. המגבלה המרכזית היא שהרוב אינו רשאי לשלול את זכויות היסוד של המיעוט או לבטל את כללי המשחק הדמוקרטיים. רוב שמבטל זכויות מיעוט מפסיק להיות דמוקרטיה.

שאלה 2

אחריות מיניסטרילית היא האחריות של שר כלפי הכנסת והציבור לכל הנעשה במשרד שבראשו הוא עומד, גם אם לא ידע על המעשה. דוגמה: כשל חמור במשרד ממשלתי שמוביל לדרישה מהשר להתפטר או לתת דין וחשבון לכנסת.

שאלה 3

זכויות טבעיות שייכות לאדם באשר הוא אדם, בלי קשר למדינה שבה הוא חי, למשל הזכות לחיים, לכבוד ולחירות. זכויות אזרחיות ניתנות לאדם מתוקף היותו אזרח של מדינה מסוימת, למשל הזכות לבחור ולהיבחר או חופש ההתאגדות.

שאלה 4

ביקורת שיפוטית היא סמכות בית המשפט לבחון אם חוק או החלטה מינהלית עומדים בדרישות חוקי היסוד ובכללי המשפט. היא חלק מהגבלת השלטון משום שהיא יוצרת גורם חיצוני שבדק את הרשות המחוקקת והמבצעת, ומונע מהן כוח בלתי מוגבל.

שאלה 5

מאפיינים אפשריים: חוק השבות המעניק לכל יהודי זכות לעלות, סמלי המדינה והמנונה, השפה העברית, לוח השנה ושבתות וחגי ישראל כימי מנוחה, וחוק יסוד: ישראל מדינת הלאום של העם היהודי. לדוגמה, חוק השבות מבטא את תפיסת המדינה כבית לאומי לעם היהודי.

שאלה 6

בלי חופש ביטוי אין ביקורת על השלטון, אין ויכוח ציבורי ואין מידע שמאפשר לאזרח לבחור בחירה מושכלת. הוא גם תנאי לקיומו של פלורליזם, כי בלעדיו עמדות מיעוט לא יכולות להישמע כלל.

ניתוח האירוע

הזכויות המתנגשות: חופש הביטוי וההפגנה מצד אחד, ומצד שני הזכות לקניין ולאיכות חיים של התושבים והעסקים. העיקרון המרכזי הוא הגבלת השלטון יחד עם האיזון בין זכויות: אין זכות מוחלטת, וכל פגיעה בזכות מחייבת הצדקה. מבחני פסקת ההגבלה: האם ההחלטה נעשתה בסמכות ועל פי חוק, האם התכלית ראויה (מנוחת התושבים), והאם היא מידתית, כלומר האם אפשר להשיג את אותה מטרה בפגיעה קטנה יותר, למשל הגבלת שעות או מיקום חלופי במקום איסור גורף.

שלושה כללים שמרימים ציון באזרחות

1. כל תשובה נפתחת בהגדרת המושג. בודק שלא רואה את המושג בשמו, לא נותן את הנקודות.
2. אחרי ההגדרה מגיע החיבור לאירוע. "במקרה שלפנינו" זו מילת המפתח.
3. אין תשובות ארוכות יותר ממה שנדרש. מבנה של הגדרה, הסבר ודוגמה מנצח כל רשימה של ידע.

התכנים מבוססים על מושגי היסוד בתוכנית הלימודים באזרחות. כדאי להצליב מול הדגשים של המורה ומול שאלוני המועדים האחרונים.

יודע את החומר ונופל על הניסוח?

זו הבעיה הכי נפוצה באזרחות, והיא נפתרת מהר. שיעור ניסיון חינם עם מורה שמלמד איך בנוי מחוון הבגרות.

[שיעור ניסיון חינם בוואטסאפ ←](#)

סרקו ודברו איתנו